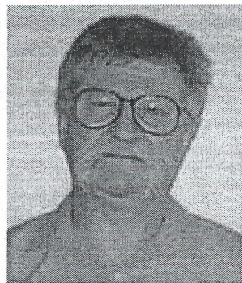

ŐRZŐ

A POFOSZ 1956-os Hagyományörző Tagozatának kiadványa

2015. március

Beköszöntő

Az élő múlt irányt mutat

A POFOSZ Hagyományörző tagozatának több mint tízéves működése és 373 tagsági könyv kiadása után elodázhatatlanná vált tagságunk felmérése. Ezt egy körlevél szétküldésével láttam megvalósíthatónak. Idézek egy válaszlevélből: „Nagyon megörültem levelüknek. Nagyon bántott, hogy nem hallok, nem tudok Önökről semmit.”

Ez a gondolat vezérelt abban, hogy 2015-ben, jelen lapszámunkkal, elindítjuk negyedévenként megjelenő körlevelünket, amely remélhetőleg betölti a létező igényt.

Remélem, ezentúl nem fordulhat elő az, hogy nem tudunk egymásról és a közösen végzett munkáról. Mert a hagyományörzés fontos közösségi tevékenység. Nincs nélküle jövő olyan, amit 1956 résztvevői megkíséreltek megvalósítani. A hagyományörzés tehát nem a múltról szól. A jövőről szól minden belé fektetett idő, energia és pénz. A hagyományörzés nem olyan, mint a múzeum: halott tárgyak gyűjteménye. A hagyományörzés élő dolog. A múlt megértésén és a tudás megosztásán alapszik. Mert, ahogy a Nobel-díjas amerikai író, William Faulkner figyelmeztetett: „Nincs olyasmi, hogy volt. Minden van.”

Ámon Antal

Ügyfélfogadás

Tájékoztatjuk olvasóinkat, hogy a POFOSZ Hagyományörző Tagozata minden héten szerdán, délután 14 és 16 óra között várja látogatóit székhelyén: Budapesten, a 1149 Budapest, Nagy Lajos király útja 155. szám alatt. Az ügyfélfogadási időben lehetőség nyílik a hagyományörzők könyvtárának használatára is. Házi bibliotékáinkból az 1956-os forradalom és szabadságharc, valamint a kommunista diktatúra témáját feldolgozó tudományos és szépirodalmi könyvek kölcsönözhető ki.

Évadnyitó találkozó

Az idei első találkozóra január 7-én gyűltek össze a hagyományörzők. A résztvevők Ámon Antal elnök egy korábbi, Teleki Pál miniszterelnök halálának rejtélyes körülményeit firtató – az ausztráliai Perthben készült – telefoninterjújának nyomtatott változatát kapták kézbe, s ennek kapcsán felidéztek az 1941-es események ma is vitatott körülményeit. Ezt követően az aktuális ügyek kerültek terítékre.

A megjelentek felvázolták az újesztendő munkájának fő irányait, s megállapították a 2015-ös tagdíjak mértékét. Ezek szerint a hagyományörzőknek – akik nem tagjai a POFOSZ-nak – havonta ötszáz forint a díjfizetési kötelezettségük. A POFOSZ-tagsággal is rendelkezők tetszés szerint, anyagi lehetőségeik mértékében járulhatnak hozzá a szervezet fenntartásához és munkájához.

A találkozón szóba került a tervezett rendezvények, a pénzügyi kondíciók és a pályázatok kérdése is. A jelenlévők kifejezték szándékukat, hogy a diákoknak az idén is meghirdetik a hagyományörző pályázatot.

Málenkij robot

A 70 éve málenkij robotra, az akkori Szovjetunióba kényszermunkára elhurcoltakról emlékeztek meg január 11-én Zebegényben – tudósított a távirati iroda. A Pest megyei község katolikus templomában Beer Miklós, a Váci Egyházmegye megyéspüspöke celebrált szentmisét, majd a szertartás után a község polgármesterével közösen megkoszorúzták az áldozatok emlékére felállított kopjafát. A málenkij robotra elhurcoltak egy esztelen ideológia áldozatai voltak – mondta Harrach Péter, a KDNP parlamenti frakciójának vezetője, a körzet parlamenti képviselője. „Európát legfőképpen a hagyományos keresztény értékrend védheti meg a különböző örült ideológiák által táplált rasszizmustól, a terrorizmustól és másfajta szélsőséges megnyilvánulásoktól” – tette hozzá.

A málenkij robot évfordulója alkalmából Gyulán, az Apor téren január 10-én ugyancsak megemlékezést tartottak Szőke Sándor szobrászművész és Csőke Péter kőfaragó alkotásánál.

Múltidéző

Fehér foltok kutatása

A diktatúra mechanizmusait tárja fel a Nemzeti Emlékezet Bizottsága

A pártállami diktatúra működésének rendszerszintű feltárása, emlékezetének megőrzése és ennek tükrében a közgondolkodás formálása a Nemzeti Emlékezet Bizottságának (NEB) feladata – mondta Földváryné Kiss Réka, a NEB elnöke a Magyar Távirati Irodának annak kapcsán, hogy a bizottság egy éve, februárban tette le az esküt a parlamentben.

A korszak tudományos feldolgozása során már születtek jelentős eredmények, a NEB azonban a még megmaradt „fehér foltok” miatt szisztematikus alapkutatásba kezdett, hogy átfogóan mutassa be a diktatúra döntési és felelősségi viszonyait.

A diktatúra döntéseit konkrét személyek hozták meg formálisan, vagy informálisan, és ezek láncolatából áll össze a rendszer valódi működése. Az utólag nehezen rekonstruálható felelősségi viszonyokra jellemző példa, hogy hiába keresnénk a Nagy Imre sorsát eldöntő, teljesen egyértelmű írásos utasítást, miközben nyilvánvaló, hogy ezt a döntést nem egy „független bíróság” hozta meg. Ráadásul az sem egyszerű kérdés, hogy mennyiben az országhatáron belüli ez a döntés, és mennyiben moszkvai, ami egyébként nem mentesíti a felelősség alól a magyarországi pártvezetést – fejtette ki Földváryné Kiss Réka az MTI írása szerint.

Az egész posztkommunista régió problémája a történettudományos kutatások és a jogi felelősségre vonás összefüggése. Ahol a közvetlen felelősség megállapítható, ott a NEB kezdeményezni fogja büntetőeljárás megindítását, ahol nem, ott a politikai, erkölcsi, történelmi felelősséget kell kimondani, esetleg a jog egyéb eszközeivel eljárni, mint például a pártállami vezetők kiemelt nyugdíja esetében – tette hozzá.

Folytonosság és változás

A pártállami diktatúra kiépülése 1945-ben kezdődött, és lényeges változásokkal ugyan, de 1990-ig működött. A történelmi kutatások egyik fontos feladata a folytonosság és a változás megragadása ebben a csaknem fél évszázadban. A mozdíthatatlan alapstruktúra elemei közé tartozott szinte az egész időszakban a szabadságjogok lábbal tiprása, a társadalom feletti kontroll, a szovjet függés, ugyanakkor

nyilvánvalóan változtak az elnyomás eszközei a kezdeti nyers fizikai erőszaktól a későbbi, kifinomultabb, de nem kevésbé hatékony hatósági, igazgatási módszereken át az egzisztenciális ellehetlenítésig – mondta az elnök.

A rendszer egészen átívelő struktúrák megítélésében a szakma túlnyomórészt egyetért. Ugyanakkor jót tesz a kutatásnak az eltérő álláspontok közti kulturált, szakmai vita – hangsúlyozta Kiss Réka. E bonyolult korszaknak a feltárása, a diktatúra működésének alapos kutatásokkal alátámasztott leírása nem lehet egy eseti bizottság feladata, erre kell a NEB kilenc éves megbízatása, teljes személyi, intézményi és gazdasági függetlensége – fűzte hozzá az elnök.

Földváryné Kiss Réka elmondta: a NEB szeretné, ha kutatásainak eredményei, eljutnának a széles közvéleményhez. A diktatúra emlékezetének megőrzését segítheti az 1945-ös szovjet megszállással kapcsolatos, készülő honlap, és egy 2016-ban elindítandó, az 1956 utáni megtorlások pereinek adatait rögzítő online adatbázist.

Közös kutatások

A NEB lengyel társintézménye, a Nemzeti Emlékezet Intézete mintegy háromezer fővel, tekintélyes országos hálózattal végzi tudományos és ismeretterjesztő munkáját. A NEB és a hozzá kapcsolódó hivatal összesen alig félszáz embert – ezen belül tizenöt főállású történészt – foglalkoztat. Így a lengyel példát csak a szakma többi szereplőjével, kutatókkal és intézményekkel szorosan együttműködve lehet követni.

A NEB eddig mintegy félszáz külsős kutatóval kötött szerződést konkrét feladatokra, továbbá együttműködési szerződést, közös szándéknyilatkozatot írt alá többek között az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárával az állambiztonság egykori vezetőinek feltérképezésére, az Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpontjával egy vidéktörténeti kutatócsoport létrehozására, amely feltárja, hogyan vette át 1945 után helyben a hatalmat a kommunista párt. Közös kutatási program indult a Kúriával, illetve a Legfőbb Ügyészséggel az 1956-os forradalmat és szabadságharcot követő megtorlások rendszerezett feltárására. Egy másik kutatás konkrét eseteken, személyeken keresztül mutatja be, milyen közvetlen szálak kötötték össze az újságíró társadalmat és a titkoszolgálatokat – fűzte hozzá.

Emlékezni és emlékeztetni

Országszerte számos rendezvényen tartottak megemlékezéseket a kommunizmus áldozatainak emléknapján február 25-én, valamint a Szovjetunióba hurcolt politikai foglyok és kényszermunkások emlékére kapcsán.

A POFOSZ zuglói hagyományőrzői, az 1956 Öröksége Alapítvány kuratóriumi tagjai és a XIV. kerületi Szent István Zenegimnázium két osztályának diákjai a Fiumei úti sírkert 57-s parcellájának Fehér márványkeresztjénél emlékeztek az áldozatokra. A rendezvényen Ámon Antal, a POFOSZ Hagyományőrző Tagozatának elnöke mondott ünnepi beszédet, melyet az alábbiakban adunk közre.

Tátongó szakadék

Egyre világosabbá válik, hogy szakadék tátong a kommunisták bűneinek nyugat-európai megítélése és a kommunista uralmat túlélte kelet-európaiak tapasztalatai között. Erre utalt *Rétvári Bence* államtitkár, amikor (a vörös csillagot nyilvánosan viselő *Vajnai Attila* ügyére célozva) így fogalmazott: „A magyaroknak csalódnuk kellett amiatt, hogy akit Magyarországon önkényuralmi jelkép viseléséért elítélnek, azt Strasbourgan felmentik.” Az erről szóló tudósítás így folytatódott: „Az államtitkár szerint a nemzeti és a ’nemzetközi szocializmus’ között nem sok különbség van, az egyik faji, a másik osztályalapon diszkriminál, de ugyanolyan pusztítást végzett, és a lényeg mindkettőnek az embertelensége. Mint mondta, amikor elindultak az eljárások, azt gondolták, hogy mindenki számára ugyanúgy a diktatúra jelképe a vörös csillag, mindenkinek ugyanazt a szörnyűséget jelenti a kommunizmus, és senkinek sem kell elmagyarázni, hogy e jelképek jegyében mennyi borzalmat követtek el Közép-Európában. Rétvári Bence szerint a strasbourgi állásfoglalás jól jelzi, mit kell tenni: nem várhatjuk el a nyugat-európai népektől, hogy pontosan ismerjék a kommunizmus rémtetteit, tudják, mit szenvedtek el a közép-európai népek – mutatott rá, hozzátéve: a mi felelősségünk, hogy ezt megismerjük.” (*Index.hu*, 2011. november 3.)

„Megagyilkos” birodalom

Az alábbiakban néhány olyan adatot és forrásművet idézek, amelyek ismerete bennünket – a kommunista rendszer túlélőit – segíthet a tisztánlátásban és annak a felelősségnek a gyakorlásában, amelyről Rétvári államtitkár beszélt.

Az Európára legveszélyesebb „megagyilkos” birodalom a szovjet volt. Összes áldozatának, az idő előtti, erőszakos halált szenvedetteknek a pontos számát sohasem fogjuk megtudni. Csak becslések léteznek. Egy ilyen, egész könyvvel alátámasztott becslés szerint a szovjetunióbeli kommunisták áldozatainak száma 61 millió 911 ezer lélek.

R. J. Rummel, a Hawaii Egyetem professzora könyvében a következő adatokat közli a szovjet kommunisták által meggyilkoltak számáról, külön megadva a szovjethatalom egyes korszakai végére áldozatul esettek számát, tehát **göngyölve**:

A polgárháború idején 1922 végére	3,284,000
A NEP korszak 1928 végére	5,484,000
A kolhozosítás, éhhalál 1935 végére	16,924,000
A Nagy Terrorral 1938 végére	21,269,000
A sztálini foglalással 1941 közepéig	26,373,000
A világháborúval, 1945 közepéig	39,426,000
A háború után 1953 végéig	55,039,000
A poszt-sztálinista kor 1987 végéig	61,911,000

Az adatokból kiderül, hogy amikor Szovjet-Oroszország a történelemben először elérte Magyarország történelmi határait a Kárpátoknál, 1939-ben Kelet-Lengyelország megszállásával, már több mint 21 millióra rúgott az áldozatainak száma. Ezután lépett be Magyarország az Antikomintern Paktumba. Mire pedig – a kassai és rahói légitámadásokat követően – Magyarország hadiállapotban lévőnek tekintette magát 1941-ben, a kommunisták által meggyilkoltak száma meghaladta a 26 milliót.

Fájdalmas világsúcs

A gyilkolási világsúcsot azonban nem a kommunizmus őshazája, hanem a legnépesebb tanítvány tartja. A véres pálmát ugyanis a kommunista Kína viszi el 73 237 000 áldozattal.

Az alábbi, tíz gyilkos kommunista országra vonatkozó becslések forrása *Chris Banescu* összeállítása

Az áldozatok száma (fő)

Az áldozatok száma (fő)

Korea	3 163 000	Jugoszlávia	2 627 000
Kambodzsa	2 627 000	Mozambik	700 000
Afganisztán	1 750 000	Románia	435 000
Vietnám	1 670 000	Bulgária	222 000
Etiópia	1 343 610	Angola	125 000

További kilenc országban a kommunisták áldozatainak száma 100 000 vagy annál kevesebb.

Társadalmi veszélyesség

A kommunizmus társadalmi veszélyessége két fő jellegzetességében áll, ezek egyedülállónak teszik:

1. A hatalmat megszerző kommunisták – *Lenin* tanításának megfelelően – *a saját társadalmak ellen vívnek könyörtelen háborút*, mert a belső – vélt vagy valós – ellenséggel való leszámolás nélkül nem szabad a külső ellenségekkel, a kapitalista és „imperialista” hatalmakkal szemben háborút nyitni.

2. Azt viszont *Lenin* sem tiltotta, hogy a kommunizmust háború nélkül exportálják onnan, ahol lábukat egyszer már megvetették, ha háborúval még nem lehet, vagy nem is kell. Erre az ad lehetőséget, hogy *a kommunista hatalomtechnika minden további nélkül exportálható* a világ bármely sarkába, ahogy ez meg is történt Kubától Koreáig. Elég néhány tanácsadó, egy pár kommunista önképző-kör és egy pártsejt, mely a guruló rubeleket elfogadja és felhasználja a gyűlölet és az irigység propagandájára.

Valószínűleg ezen exportálhatóság aggasztotta *Churchillt*, amikor a második világháborúból felocsúdva 1946. november 2-án az angol alsóházban kijelentette: „We killed the wrong pig.” Azaz: „A rossz disznót vágtuk le.”

i. R. J. Rummel: *Lethal Politics: Soviet Genocide and Mass Murder since 1917*. Transaction Publishers, New Brunswick, N. J., 1990.

ii. R. J. Rummel: *China's Bloody Century: Genocide and Mass Murder since 1900*. Transaction Publishers, New Brunswick, N. J., 1991. Továbbá Rummel korrekciója 2005-ben, amelynek elérhetősége: <http://www.hawaii.edu/powerkills/NOTE5.HTM>

iii. *The Communist Holocaust*: <http://www.orthodoxytoday.org/blog/2010/03/the-communist-holocaust/>

Molotov koktél

Adalékok a Kádár-portréhoz

Kádár János dicstelen történelmi szerepét nemcsak ismeri, de megszenvedte a magyar nép. Alábbi – korábban újságokban, könyvekben megjelent írásokból idézett – szemelvényeink továbbárnyalják a képet, melyet a pártfőtitkár személyiségéről, jelleméről és kapcsolatairól megőrzött az emlékezet.

Kádár János életében egyetlen döntést hozott a felesége, Tamáska Mária nélkül. Azt, amit Moszkvában hozott 1956. november 3-án. E döntést viszont Kádárné a következő szavakkal fogadta a Parlament kapujában, november 7-én: "Ezt a szart már hagyhattad volna a Rákosiékra!" (Magyar Nemzet, 2012. dec. 15.)

Ezt Majtényi György: Vezércsel - Kádár János mindennapjai című könyvéből idézi a könyvszemlelő „Wekerle”. A könyvet a Libri Könyvkiadó jelentette meg 2012-ben.

„Boldog emlékü Lécai László mesélte, hogy amikor Kádár János és felesége, Tamáska Mária 1977 júniusában VI. Pál pápa vendége volt Rómában, a pártfőtitkár társa nem az automatikusan emlékül osztogatott érmet, hanem az alternatívaként külön neki odatett rózsafüzért választotta. Ez valójában egy leheletfinom fricska volt a Szentatya részéről, s az asszony pedig vélhetően érezte, mi ér többet.”

Forrás: Kertész Péter solymári plébános a Magyar Hírlap 2013. december 4-i számában.

Az utolsó Kádár-Dubcek találkozóra 1968. augusztus 17-én került sor Komáromban. (Csehszlovákiának a Varsói Szerződés csapatai által történő megszállása előtti napokban.) A vasútállomáson váltak el, Kádár és a rá hallgatni nem akaró Dubcek.

Végül Kádár „majdhogynem kétségbeesetten” kérdezte: „Maga csakugyan nem tudja, kikkel van dolga?”

Forrás: Roger Gough: Kádár János, a jó elvtárs?, JLX kiadó, 2006, 331.old.

Egy kommunista húsvéti ajándéka

Beteljesült jóslat

Alábbi írásunkban részleteket közlünk Szamuely Tibor Győrött, illetve Budapesten elhangzott beszédeiből. A vérgőzös szavak kegyetlen jóslatként vetítik előre a későbbi, könyörtelen beteljesülést – az ÁVO létrejöttét 1945 után.

A győri beszéd 1919. április 20-án, Húsvétvasárnap hangzott el: „A hatalom a kezünkben van. Aki azt akarja, hogy visszatérjen a régi uralom, azt kíméletlenül fel kell akasztani. Az ilyenek bele kell harapni a torkába.

A magyarországi proletariátus eddigi győzelme nem került különös áldozatokba. Most azonban szükség lesz arra, hogy vér omoljon. A vértől nem kell félni. A vér – acél: erősíti a szívet, erősíti a proletár öklöt. Hatalmassá fog tenni bennünket a vér. A vér lesz az, amely az igazi kommunvilághoz elvezet minket.

Ki fogjuk irtani, ha kell, az egész burzsoáziát...”

A belvárosi (IV. kerületi) munkás- és katonatanács 1919. július 14-én ülést tartott. Bár Szamuely Tibor nem volt tagja a tanácsnak, népbiztosi jogon tartott beszédéből idézünk:

„...nem csak a burzsoázia ellenforradalma fenyeget bennünket, hanem a nem öntudatos, vagy nem eléggé öntudatos proletariátus ellenforradalma is. Nálunk a dolgok nem olyan tempóban alakulnak, mint Oroszországban. Oroszországban mindjárt a forradalom kitörése után megindult a nyílt harc az ellenforradalom ellen. Nálunk a burzsoázia a proletárdiktatúra első napjaiban gyáván meghúzódott, és csak most kezd nyíltabban dolgozni a proletárdiktatúra ellen. Ma az utcán, a villamoson, mindenütt egész nyíltan beszélnek a proletárdiktatúra ellen...A forradalmi törvényszék nem alkalmas arra, hogy a szerteágazó ellenforradalommal a harcot felvegye. Az lenne a helyes, ha külön szervezet létesítenék Magyarországon az ellenforradalommal és a szabotázzsal szemben. Javasoljuk tehát, hogy a IV. kerületi munkás- és katonatanács tegyen előterjesztést a központi munkás- és katonatanácsnak ilyen különleges, független szerv felállítása érdekében.”

Látható, hogy a kommunistáknak már a Tanácsköztársaság 133 napja alatt hiányzott egy olyan terrorszervezet, ami 1945 után Magyarországon az Államvédelmi Osztály (ÁVO) majd az Államvédelmi Hatóság (ÁVH) lett.

Forrás: Gerencsér Miklós szerk.: Vörös Könyv 1919, Antológia kiadó, 1993.

**A MAGYAR POLITIKAI FOGLYOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE
1956-os HAGYOMÁNYŐRZŐI ÉS AZ 1956 ÖRÖKSÉGE ALAPÍTVÁNY
2015-ben**

Irodalmi, történelmi pályázatot hirdetnek magyarországi és határon túli diákok részére 25 éves korig két kategóriában

I. Téma: Velünk élő forradalom

- *Készíts interjút egy, az 1956-os forradalom és a szabadságharc eseményeit, dicső napjait, leverését megélt személlyel.*
- *Kérdezd meg az emlékeiről, a forradalom és a szabadságharc – az illető számára – legmeghatározóbb pillanatairól.*
- *Faggasd arról, mai életében mit jelent 1956 emléke.*

A megkérdezett személy lehet rokonod, ismerősöd, szűkebb és tágabb környezeted olyan személyisége, akinek koránál fogva emlékei vannak 1956-ról. A megszólaló lehet olyan civil személy, aki aktívan – forradalmárként – nem vett részt az eseményekben, ám kitörölhetetlenül benne élnek 1956 napjai.

Az interjú párbeszédés forma, konkrét kérdésekre adott konkrét válaszokat tartalmazó dolgozat. Terjedelme: 5-10 oldal.

II. Téma: Fájdalmas ébredés – Élet a levert szabadságharc után

- *Írj egy novellát, esszét, mesét vagy verset arról, hogy milyenek gondold a forradalom és a szabadságharc leverését követő mindennapok életérzését.*
- *Képzeld magad az akkor élő emberek helyébe, akiknek a veszett ügy után is újra kell kezdeni mindennapjaikat. Vajon mit éreztek, mit élhettek át, miként néztek a jövőbe?*
- *Versben vagy fikciós történetben érzékeltessd azt az emberi drámát, amelyet 1956 után átélt az akkori generáció.*

Prózai munka esetében a terjedelem: 3 -10 oldal

Vers esetében terjedelmi korlát nincs

A pályázat további részleteiről – a dolgozatok beadásának határidejéről, az eredményhirdetés pontos dátumáról, a pályázati nyereményekről – a közeljövőben a POFOSz Hagyományörzőinek és az 1956 Öröksége Alapítvány honlapján - <http://www.pofosz.inf.hu/> - lehet bővebben tájékozódni.

Sokszemközt

Tisztújítás a hagyományörzőknél

A megőrzött múlt a holnapnak szól

A POFOSZ Hagományörző Tagozata március 4-én tisztújító közgyűlésen választotta meg új tisztségviselőit. Az egyhangú szavazás eredményeként a következő négy évben Ámon Antal – az eddig megbízott elnök – vezeti a szervezetet.

Az elmúlt négy esztendő munkáját értékelve D. Szűcs Lászlóné, a közgyűlés levezető elnöke elmondta: a szervezet – célkitűzései szellemében – elkötelezetten ápolta az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékét, rendezvényeivel bemutatta a kommunista diktatúra hatását és következményeit, összegyűjtötte és rendezte a forradalom történelmi tényeit, dokumentumait. A hagyományörzők könyvek kiadásával, kirándulásokkal, diákoknak szervezett irodalmi-történelmi pályázatokkal, emlékművek felállításával és gondozásával, illetve az évfordulók méltó megünneplésével tartották ébren 1956 szellemét.

Szűcs Lászlóné felolvasta Szécsi István korábbi elnök lemondó-köszönetnyilvánító levelét is, aki meggyengült egészségi állapota miatt nem lehetett jelen a közgyűlésen. A szervezetet a megalakulásától ez ideig vezető korábbi elnök levelében egyebek közt így fogalmaz: „*Elhivatottan védelmeztem mindenkör 1956 valós szellemiségét, amiért sokszor ütközésbe is kerültem mindazokkal a személyekkel, akiket 'megélhetési ötvenhatosoknak' nevezünk. Harcom befejezem, fizikai mivoltom, hosszantartó betegségem nem teszi lehetővé, hogy elnöki/vezetői pozíciómot megtartsam. E feladatkört átadom annak a személynek, akit Ti itt most felelősségetek teljes tudatában megválasztotok munkájában.*”

A megválasztott új elnök, Ámon Antal – megköszönve a bizalmat – annak a reményének adott hangot, hogy a szervezet erős fundamentumaira építve immár a közhasznúságot erősítve fejleszthető tovább a munka. Mint kiemelte: a hagyományörzés nem a múlttól, hanem a jövőről szól, következésképpen e vezérelvnek kell érvényesülnie a napi tevékenységben és a távlatos elképzelések kidolgozásában is. Jelenleg nagy lépésekkel halad a tagfelmérés, melynek célja, hogy minden – a szervezetbe korábban belépett – hagyományörzővel kapcsolatba lépjenek, s igényeiket figyelembe vegyék az elkövetkezőkben. A fiatal korosztályok elérése is kitüntetett feladat, ennek jegyében – a gimnazistákon kívül – az általános iskolás kisdíjak aktivizálása is az elképzelések közt szerepel.

A közgyűlésen a hagyományörzők további tisztségviselőit is megválasztották. Ezek szerint az elnökhelyettes Vasvári Éva, a gazdasági ügyintéző Bodó Mónika és az irodavezető Kurtz Mária.

Az igaz szónak ereje van

A kimondott szó hitelessége a legfontosabb – állítja Csűrös Csilla. A Magyar Rádió szerkesztő-műsorvezetője – aki február 4-én a POFOSZ hagyományörző tagozatának zuglói irodájában a „Rádiózás rejtelmek” címmel tartott előadást – úgy véli: az igaz szó ereje képes az egyén és a közösség megerősítésére.

A műsorvezető a hallgatósága – köztük középiskolás diákok – előtt kifejtette: a rádiózás abban különbözik az írott sajtótól, hogy a rádióban megszólalók, a riporterek és a megkérdezettek kimondott szavuk erejével s a szavukon átsejlt személyiségükkel hitelesítik mondandójukat. A hallgatók megérik a fals hangokat, miként megérik az igazat, a valódit is. Csűrös Csilla pályájáról elmondta: harminc éves rádiós munkássága alatt mindig arra törekedett, hogy az igaz értékek átadásának szolgálatába álljon. Számos olyan megrázó emberi sorsot bemutató riportot készítetett, melyek számára is erőt adtak. A riportokból kirajzolódó küzdelmes életek és a példaadó emberi helytállás azonban a hallgatókra is hatással van: lelki munícióval és útmutatással szolgálhat. S a rádióknak ebben van az igazi ereje, jelesül, hogy a személyesség élményét adva az igazi értékek alapján szilárdítsa meg a közösségek kötőerejét. A rádió dolga, hogy jobbítsa a világot, s az egyének és a közösségek ebben megerősítését kapjanak.

Ugyanakkor kiemelkedő rádiós feladat a generációs szakadékok áthidalása is – hangsúlyozta a műsorvezető. Manapság, amikor az értékek útvesztőjében egyre nehezebb eligazodni a fiataloknak – ráadásul hallatlan mennyiségben és iramban zúdulnak rájuk az információk – igen nagy a média felelőssége, hogy kellő tapintattal, ugyanakkor következetesen tereljen az értékek irányába. A média – s ezen belül a rádió – cseppenként, észrevétlenül, de erőteljesen hat, ezért nem mindegy, hogy milyen értékeket közvetít.

Csűrös Csilla magyar nyelvünk ápolásának és szeretetének fontosságára is felhívta a középiskolás diákok figyelmét. A műsorvezetőnek meggyőződése, hogy a rádióknak élen kell járnia ékes anyanyelvünk szépségének megőrzésében és felmutatásában. Végezetül azt a tanácsolta a fiataloknak, hogy óvakodjanak az egyoldalú tájékozódástól. Ne engedjék, hogy a más szemével lássanak és a más fülével halljanak, ne higgyenek az előre gyártott és panelekben kínált igazságoknak, hanem tájékozódjanak sokoldalúan, s szemléljék kíváncsian és józan kételyekkel a világ dolgait.

S miközben ezt teszik, ne feledjék, hogy nyitottan, megértően és szeretettel kell közeledni a másik emberhez.

A rádiós előadást követően Baranyi László színművész olvasott fel Angyal János humorista, a rendszerváltozás után megjelent írásaiból. A kiváló előadásban elhangzott, keserű iróniával átszőtt humoros történetek azt bizonyítják, hogy a forradalom legválságosabb pillanataiban is győzedelmeskedett az emberi lélek nagysága.

V. É.

A „hivatalos” humor nem volt könnyű helyzetben 1956-ban. A személyi kultuszt leginkább a kisember közegeben ábrázolták.

(A karikatúra a Ludas Matyiban jelent meg)

Forrás: http://timelord.blog.hu/2012/10/21/a_humor_1956-ban

Üzenő

Életmintát adhat 1956

Nemcsak az idősebb, de az ifjabb korosztály is fogékony 1956 örökségének megőrzésére és ápolására – ezt bizonyítja a 24 esztendőes Bodó Mónika aktív részvétele a PO-FOSZ hagyományőrző tagozatának munkájában. Az egyetemista lány a szervezet egyik fiatal arca, önkéntes segítője a zuglói iroda munkájának, s a „házi” bibliotéka könyvtárosa.

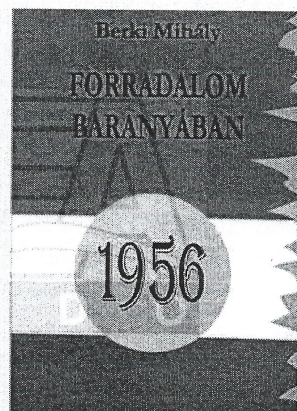
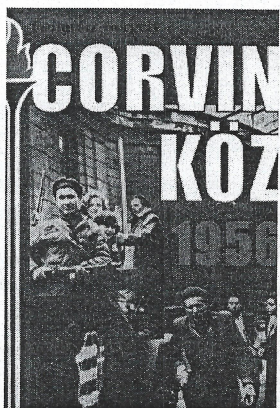
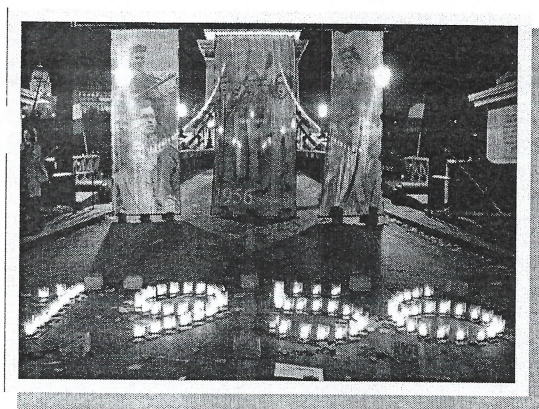
Olykor elegendő egy történet, egy találkozás, egy művészeti élmény, s a lélek kapui megnyílnak a múlt sorsfordító eseményeinek emlékei előtt. Így történt ez Bodó Mónikával is. Tizenhét éves volt, amikor „A forradalom arca – Egy pesti lány nyomában” című filmet látta, s akkor – ahogyan meséli – kérdések sora fogalmazódott meg benne. Vajon a forradalom hogyan zajlott le szülőhelyén Salgótarjánban? Vajon mit éltek át szűkebb pátriája lakói? Vajon mit ad 1956 a máznak? A kérdéseket nemcsak feltette, de kereste a válaszokat is. Önszorgalomból helytörténeti kutatásokat végzett, s ahogy teltek az évek és gyűlt az ismeret, úgy erősödött elköteleződése a hagyományőrzés iránt. Önszorgalmú munkája során kapcsolatba került a POFOSZ salgótarjáni szervezetével, s egyre több közös programjukban vett részt. Az egyik legemlékezetesebb élménye az volt, amikor kutatásai során rátalált egy fénymásolt iratra, amely szerint dédnagyapja hatvan forintot és több zsák krumplit adományozott a forradalmároknak. A POFOSZ hagyományőrző tagozata által a fiataloknak kiírt pályázatokon is indult – egyre jobban beleásva magát a forradalom és szabadságharc emlékeinek feldolgozásába. S az ismereteit immár tovább is adja: most már ő az, aki általános iskolás kisdíjaknak rendhagyó történelemórákat tart a forradalomról és a szabadságharcról.

A kérdésre, hogy hagyományőrző munkájához mit szólnak fiatal barátai, így felel:

– Némelyek furcsának találják, mások természetesnek. Én viszont úgy vélem, ha meg akarjuk találni a helyünket, meg kell ismerni a múltunkat is. Hiszem, hogy 1956 életmintát adhat nekünk is. A forradalmárok hazaszeretete, a szovjet katonai erővel szemben vállalt küzdelmük azt üzeni, hogy a nehézségekkel mindig szembe lehet és kell szállni. Amikor fiatal ismerőseim között szóba kerül, hogy Magyarországon nehéz élni és el kell menni, akkor szoktam azt mondani: itthon kell helyt állni, hiszen a haza megérdemli a fiatalok hűségét és építő munkáját.

Bodó Mónika a zuglói POFOSZ-iroda könyvtárát is gondozza. A zömmel adományokból létrejött gyűjtemény közel háromszáz kötetből áll: kommunizmus; történelem; újkori irodalom és 1956 témaköröket felölelően. A fiatal hagyományörző szívügyének tekinti a könyvtárat, s arra biztatja a tagokat, hogy minél többen olvassák a műveket. Kölcsönzésre szerdánként van lehetőség. S aki teheti – mondja – gyarapítsa könyvadományokkal a gyűjteményt.

V. É.

Könyvajánló

A Corvin-köz Zászlója

Az '56-os események felkutatásával körülbelül hét éve foglalkozom szabadidőmben. Számptalan írást olvastam már (és még mennyi vár rám!), mely a forradalom és szabadság egy-egy momentumát dolgozza fel, akár dokumentumválogatásként, akár egy személyes történeten keresztül. Bevallom, jobban szeretem azokat az alkotásokat, melyek egy vagy több szereplő sorsán át mutatják be az eseményeket. Az író, Cabrero vitéz Kovács Ibolya könyve pont ilyen.

Vékonyka, kinézetében is egyszerű. Ám amit a lapjai tartalmaznak, az meghökentő és egyben csodálatos. Mire képes az emberi becsület és kitartás!

A könyv írója saját történetét dolgozza fel. Ibolya egy igaz magyar, aki ha kellett, sebesülteken segített, vagy épp a tűzharc kellős közepén teljesített szolgálatot. Majd később, amikor már mindennek vége volt – szavát mindvégig megtartva – egyedül vágott bele egy másik életbe, egy másik földrészen.

Ibolya 17 évesen csatlakozott három társával együtt a budapesti eseményekhez. Vele egykorú szerelme a forradalom és szabadságharc hősi halottja, aki utolsó lehelletével, ezt mondta a lánynak: „Ibikém, a zászlót őrizd meg, és amikor szabad lesz az ország, bontsd ki újra”. A fiú egy kapualjban, szerelme kezei között hunyt el. Az ÁVH tagjai elfogták többek között őt is, azonban komolyabb bántalmazás nélkül „szabadlábra” engedték. Ekkor Ibolya már magánál tartotta azt, amit csak évtizedekkel később, a rendszerváltás után hozott, hozhatott vissza Magyarországra. A ZÁSZLÓT, melyet 1956-ban a derekára csavart, s a Corvin-köz eleste előtti napokban barátjával együtt mentették meg a tűz martalékától, ugyanis a parancsnokok mindent elégettek, hogy minél kevesebb bizonyíték maradjon fenn.

Az új világban nem volt könnyű Ibolya élete. Első férje kihasználta, a gyermekeit is elszakította tőle. Velük 26 év után találkozhatott újra. Második házasságából is két gyermek született; ez a férje a mai napig hűséges párja.

Sajnos azonban egy másik földrészen sem mondhatta el magáról, hogy biztonságban van. Mindvégig követték, s próbálták kiszedni belőle az igazságot, így történt, hogy a karját közvetlen közélről lőtték meg a magyar titkosszolgálat tagjai. S hogy miként teltek mindennapjai? Hogyan tudta fogadalmát megtartani? A könyv elolvasása után kiderül.

A kötet megtalálható a hagyományőrzők könyvtárában.

Bodó Mónika

Szép szó

Húsvéti könnyek

Árad a tavasz. A böjti szelek elúzik a fellegeket, reménykedve tápáskodik álmából a természet. Kicsi vagyok, öt éves. 1958-at írunk, közeleg a húsvét. Anyám fogja a kezem, indulunk apához látogatóba. Kéz a kézben megyünk. Anyám szürke szeme riadt, szőke kontyát engedetlen hajtincsek lengik körül. Sűrűn krákog és a keze megállás nélkül morzsolgatja markába zárt tenyerem. Vibrál körülötte levegő, sóhajtasai szétzilálják az atomi részecskék rendjét. Izgalma bennem is fészket rak. Toporogva várjuk a villamost; bár már csak ott lehetnék apánál! Úgy tudom, apa katona. Nap nap után, esténként, amikor anyámmal aludni térünk, beszélgetünk róla. Arról, hogy nemsokára hazatér. Hogy milyen jó lesz együtt. Én királynak látom őt magamban. Díszes ruhában, aki egyszer csak betoppan a szobába és magához ölel. És akkortól nekem is lesz apám.

A villamos fáradtan, zörögve érkezik. Felszállunk, leülünk a padra, s gondolattalanul bámulunk kifelé. Nézem az utat, a házak elmaradnak, egyre közelebb kerülünk a külvároshoz. Aztán a kattogó zajban egyszer csak anyám megkérdezi, emlékszem-e apámra. Nem válaszolok. Egyetlen kép él bennem, az is homályosan. Apa – valahonnan – váratlanul megérkezik. Ekkor még nagyon kicsi vagyok, selypítve beszélek. Tél van, az üvegeranda fagyos, és egyszer csak apám belép az ajtón. Apa nyúzott; rozsdaszínű zakó lóg rajta, kezében tarisznyszerű csomag, barna haja a szemébe lóg. Anya sírva borul a nyakába, én pedig csak állok, és tétován várok. Aztán apa magához von, keze olyan, mint az abroncs szorítása. Mintha a nevemet mondaná – de mégsem, inkább csak a ziháló lélegzése sípol szavakra emlékeztető hangokat. Érzem, a levegő elfogy, a torokszorító izgalomtól fuldoklunk. Aztán apa azt mondja anyának, hogy „nincs tovább, vége”.

S ezzel mintha elválták volna a képzőnt. Sem előtte, sem utána nincs emlékem.

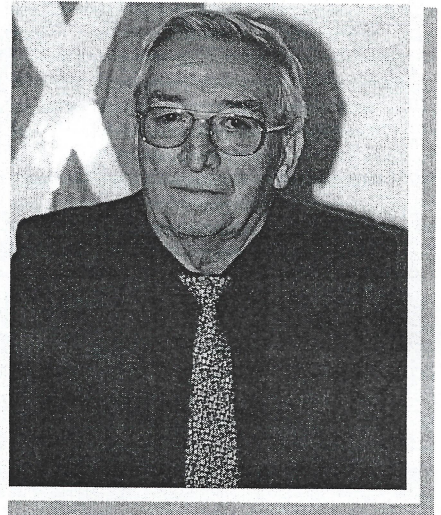
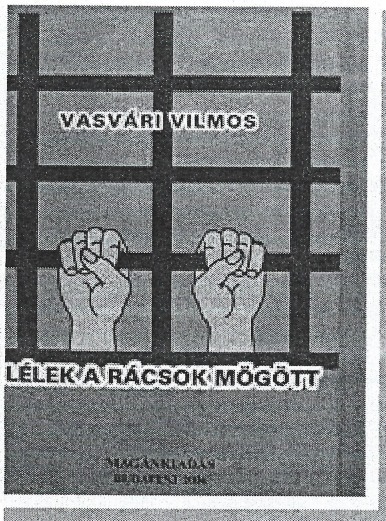
A villamos megáll, előttünk a nagy ház, a dromedár, ahol apa katona. Szögesdrótok a falakon. Elbizonytalanodnak a lépteink, de nekiindulunk az útnak. Anyám iratokat mutat, aztán belépünk egy csupasz helyiségbe. Sokan vannak itt, olyan, mint egy váróterem. Egy férfi igazgatja az embereket, a vállán puská lóg. Hívős, kimért szavak keringenek körülöttem, félek. Toporgunk anyával. De aztán jön egy újabb egy újabb puskás férfi. Int. És mi elmegyünk egy kuckóba. Homályos, szűk, rossz-szagú helyiség, alig férünk benne. De meglátom őt. Úristen, itt van apa! Milyen vékony az én királyom! És hol a díszes ruha? Szeme parázs; éget, ahogy tekintetét az arcomba fúrja. Aztán megölel. Szúr a szakálla és borzongat a könnyes arca. Patakként folyik arcán a sós víz. Az én királyom sír. Aztán töredezett

szavakat hallok. És apa átad egy dobozt, benne bababútor. Azt mondja, ezt a húsvéti, feltámadt Jézuska küldi. A bútor színe rózsaszín. Szédülök. S ekkor már nem törődöm a szúrós borostával. Kezemmel körülfonom apa nyakát, és dadogva köszönöm a vágyott ajándékot. Boldog vagyok. És boldog ő is. De a csoda nem tart sokáig. A fegyveres siettet minket, ide-oda rebbenő tekintettel és kemény hangon azt mondja: „elég”. Mi pedig kitámolygunk a kuckóból; anya zihál, de én mindig az égben járok, elbűvölve ismételve, hogy a feltámadt húsvéti Jézus bababútort küldött nekem. És apám adta át! Még hallok anya hangját, amint elfjajva mondja: „Látod kincsem, apa a katonaságnál is rád gondol. Csak rád.”

>>>

Évek múltán, iskolás koromban tudtam meg, hogy apám nem katona, hanem elítelt forradalmárként fogoly volt a kőbányai „Gyűjtőben”. A bababútort anyám vette, kikönyörögte, hogy apám adhassa át. A rabtartók valamelyike megszánta – arról tudósulva, hogy a legembertelenebb világban is előfordulnak emberséges cselekedetek.

Vasvári Éva

Felhívás

Kezükben tartott kiadványunk, az Őrző első száma jó szándékkal, az 1956-os szellemiség ébrentartása céljából készült. Ám a legjobb szándék sem érhet célba, ha munkánkról nem kapunk visszajelzést. E lapot mi, a szerkesztők csak akkor érezhetjük hasznosnak, s önök, az olvasók csak akkor tekinthetik sajátjuknak, ha hasábjain az önöket foglalkoztató témák köszönnek vissza. Ezért kérjük és várjuk a lappal kapcsolatos észrevételeiket és javaslataikat, s mi ígérjük: tanácsaikat, témaválasztási ajánlásaitak messzemenően figyelembe vesszük munkánkban.

Az 1956-os forradalom és szabadságharc közös tudásunk kifogyhatatlan tárháza – sok-sok téma van, amely méltó arra, hogy a hagyományörzés jegyében feldolgozzuk az Őrző következő számaiban. Kérjük, ossza meg velünk, milyen témákat szeretne viszontlátni a lapban! Természetesen nemcsak emlékezni, segíteni is szeretnénk a lapunkban közölt írásainkkal. Ezért arra biztatunk mindenkit, jelezzék, ha a mindennapi életüket-közérzetüket befolyásoló információkra – szociálpolitikai, nyugellátási vagy egyéb, az 56-osokat érintő jogszabályi ismeretekre – van szükségük; ha igény lesz rá, e témákban is közlünk majd hasznos tájékoztatókat.

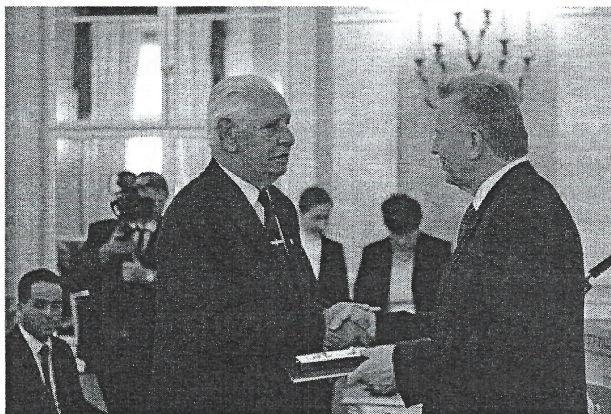
Saját írásaitak is várjuk. Emlékezéseiket, 56-os élményeiket feldolgozó memoárjaitak magántörténelmi archívumunkban helyezük el, s majd a későbbiekben – az önök engedélyével, szerkesztett formában – közlésükre is sor kerülhet. Hasonlóképpen azt is örömmel vesszük, ha a vidéki 56-os hagyományörző szervezetek beszámolnak munkájukról, programjaikról; írásaiknak, tudósításaiknak és terveiknek örömmel adunk helyt az Őrző következő számaiban.

Végezetül a fiatalokat, a diákokat is arra kérjük, osszák meg a hagyományörzők nyilvánosságával élményeiket, amelyek 1956 emlékezetéhez kapcsolódnak. Írásaik számára mindig lesz hely lapunkban, hiszen a hagyományörzés – bár a múltból táplálkozik – a mának és a jövőnek szól. Kedves fiatalok, éljetez a lehetőséggel, s e nemes célok jegyében legyetek ti is szerzői az Őrzőnek!

A leveleket a vasvari.eva@gmail.com email, vagy a 1149 Budapest, Nagy Lajos király útja 155. levelezési címre várjuk.

Találkozók

Értesítjük tagjainkat, pártolóinkat és minden érdeklődőt, hogy a POFOSZ Hagyományörző Tagozata minden hónap első szerdáján délután 15 órakor tartja összejövetelét. E baráti találkozókra – 1956 szellemiségének megőrzése jegyében – előadások hangzanak el, majd kötetlen beszélgetésekre kerül sor. Minden érdeklődőt szeretettel várunk; tagfelvétel év közben is bármikor kérelmezhető.

A Magyar Köztársaság Érdemrend tisztikeresztje polgári tagozata elismerést veszi át **Szécsi István** az 1956-os forradalom és szabadságharc 55. évfordulója alkalmából. A POFOSZ Hagyományörző Tagozatának korábbi elnöke – aki egészségi állapotának megromlása miatt mondott le elnöki tisztségéről – hosszú évekig töretlen elkötelezettséggel dolgozott a hagyományörzők szép ügyéért. A nehézségeket optimista életszemlélettel fogadta – az eredményekből és a kudarcokból egyaránt erőt merített. Különösen fontosnak tekintette a diákok megnyerését a hagyományörzés ügyének; azt vallotta, 1956 szellemisége akkor élhet tovább, ha a fiatalok veszik át az örökséget. A hagyományörzők minden tagja és pártolója nevében köszönjük Szécsi István eddigi munkáját, s azt kívánjuk, mielőbb gyógyulatan köszönthessük sorainkban.

Impresszum: ŐRZŐ, a Magyar Politikai Foglyok Országos Szövetsége (POFOSZ) 1956-os Hagyományörző Tagozatának negyedéves hírlevele. Főszerkesztő: Ámon Antal.

Tel.: (1) 257-0190, 06 30-814-9917 Szerkesztő: Vasvári Éva. A szerkesztő bizottság további tagjai: Bodó Mónika, Kurtz Mária

Kiadóhivatal: 1149 Budapest, Nagy Lajos király útja 155.

Tel: (1)789-1466, e-mail: pofosz@upcmail.hu Honlap: www.pofosz.info.hu